

Posamezne številke: Na-
vadne Din — 50, ob ne-
deljah Din 1.—

TABOR* izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
da-umom naslednjega dne ter stane
mesечно 60 pošti D 10.—, za ino-
zemstvo D 18.—, dostavljen na dom
D 11.—, na izkaznice D 10.—.
Inserati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poštnina plačana v gotovini.

Posamezne številke: Na-
vadne Din — 50, ob ne-
deljah Din 1.—

UREDNIŠTVO se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, priloge, desno. Tele-
fon št. 24. ŠHS poštnoekovni ru-
kun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
ozira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: III.

Maribor, sobota 10. junija 1922.

Številka: 130.

Opozicija na Češko-slovaškem.

Tudi češkoslovaška vlada ima tež-
ke borbe z opozicijo, ki v parlamentu,
v časopisju in na shodih ostro napada
sedanji režim in skuša kar najbolj o-
težiti konsolidacijo političnih in
gospodarskih odnosov. Parlamentar-
na opozicija, ki se giblje v okvirju
državne ideje in vidi svojo glavno na-
logo v kontroli nad vlado in vladajo-
čimi strankami, je zdrav, osvežujoč
političen pojav. Mučno pa je, če opo-
zicija ne stoji na konstruktivnem sta-
lišču in samo slepo razdira, kar delajo
oni, ki se jim hoče pozitivnega dela in
ustvarjenja. Resne, pozitivne opozi-
cije nimamo mi v Jugoslaviji (izvzem-
ši morda zemljoradnike in socialiste),
a nimajo je tudi na Češko-slovaškem.
Tam so vse konstruktivne stranke na
vladi. V vladni »petki« (skupini pe-
terih političnih strank) so tudi socialni
demokrati in klerikalci. Vsi, ki hočejo
delati za utrditev in napredek mlade
republike, so zbrani okoli današnjega
režima. Posamezne stranke sicer trpe
vsled tega — saj je lepše čivkati z
vrabci nego delati in zidati — a zdrav
razum, istiniti socialni čut in prava
narodna zavest zahtevajo, da stran-
karske interese zapostavijo pred dr-
žavnimi.

Opozicija na Češko-slovaškem se deli
na tri skupine: Prva je nacionalno-de-
konstruktivna. To so zastopniki Nem-
cev in Madžarov, ki iz nacionalnega
stališča ne priznavajo sedanji češko-
slov. republiki pravice do obstoja.
Druga skupina je politično-dekon-
struktivna. K tej spadajo slovaški lu-
dovci, ki so se iz političnih razlogov
postavili v opozicijo proti režimu in
proti državi. Tretja skupina je social-
no-dekonstruktivna. To skupino tvo-
rijo komunisti, pristaši ruskega bol-
ševizma, ki zastopajo revolucionarno
stališče.

Nemci in Madžari (prvi so agresiv-
nejši, ker so številčno in politično
močnejši in ker žive na zaokroženem
ozemlju) sabotirajo državo in njeno
ustavo iz čisto nacionalnih motivov.
Znano je, da so bili češki Nemci v
prejšnji avstro-ogrski monarhiji naj-
radikalnejša nemška skupina. Vsa nji-
hova politika je bila naperjena proti
ojačenju slovaškega življa v Avstriji
zlasti pa proti češkim interesom. Lah-
ko je sedaj razumeti njihov bes proti
politični ideji, ki je zmagala nad vse-
nemškim imperializmom. Češki Nemci
so postali pripadniki države, ki ima
ogromno slovaško večino in slovan-
sko državno idejo! Njihovo politično
stališče je nedvomno težko, če uvaž-
mo, kako so bili vzgojeni za politično
življenje. To samo ob sebi umevno
krizo pa nete in podpihujejo častihlep-
ni in demagoški voditelji, ki nalašč
ovirajo akomodacijo nemškega ljud-
stva na češkoslovaško državo. Kaj ho-
čejo češki Nemci? To je težko reči, ker
se vse njihove pozitivne zahteve izgub-
ljajo v megli demagogije in fantasti-
čne vere v čudeže. Tako pričakujejo,
da bo predprevratna Nemčija vstala
iz groba in versailleska pogodba, »med-
narodna cunja«, bo v hipu raztrgana
na kosčke. Na to vizijo stavijo češki
Nemci svojo pol. sedanost in zato sa-
botirajo državo, v kateri tvorijo manj-
šino z vsemi mednarodno priznanimi
manjšinskimi pravicami. Češko-slo-
vaška vlada si prizadeva, da jim gre
kolikor le mogoče na roko. Priprav-
ljena je celo, da se pogaja z njimi pre-
ko zakona o manjšinskih pravicah, a
njihovi voditelji z brutalno gesto od-
klanjajo vsaka pogajanja. Kakšni so-
vinisti so ti voditelji, dokazuje slučaj

Poročne slavnosti v Beogradu.

Beograd, 8. jun. Zvečer je bilo po mestu nepopisno vrvenje. Od
vseh strani so se zgrinjale množice na-
roda. Prestolnica je bila preplavljena.
Morje zastav plapolalo v lahнем vetru,
vse je v cvetju in zelenju. Vidiš zastop-
nike naroda iz Slovenije, Dalmacije,
Zagorja, Šumadije, Like, Vojvodine —
kmete, delavce in gospodo — vmes naj-
pestrejšje narodne noše.

Ob 8. uri počasi s Kalimegdana prvi
topovski strel, zatem zagrmijo še 20 to-
pov. Na Terazijah otvori Sokolstvo
mogočni spreved. Nepregledne množice
vojaštva tvorijo špalir. Ob 10. uri
20 minut se popelje kralj v avtomobilu
po nevesti v Stari dvor.

Od tam je — na čelu Karagjorgje-
vičev barjaktar Mihajlo Sibalijski, vnuk
zastavonoše kralja Petra Osvobodite-
lja — krenil slikoviti spreved med
nepopisnim navdušenjem množice na-
roda proti saborni cerkvi, kamor je
dospel ob 11. uri.

V saborni cerkvi so pričakovali
ženina in nevesto najvišji cerkveni do-
stojanstveniki vseh priznanih ver. Na
koru je bilo 120 pevcev.

Pred vhom v cerkev sta kralj in
nevesta poljubila evangelij in ikono. S
kora je zadonela slavnostna pesem. 101
topovski strel s Kalimegdana je na-
znanjal daleč v deželo poroko jugoslo-
venskega kralja.

Vrše se poročne ceremonije. Krep-
ko odgovorita ženini in nevesta na
vprašanje patrijarha, če imata resno
in dobro premišljeno voljo, vzeti drug
druga v zakon: »Imam, Vaša sve-
tost!»

Kralj in kraljica na potu na Bled.

Zagreb, 9. jun. (Izv.) Danes ob
9. uri 30 min. dop. je vozil dvorni vlak
s kraljem Aleksandrom in kraljico
Marijo skozi Zagreb na Bled. Kralj in
kraljica potujeta v strogem inkogni-
tu, vsled česar tudi ni bil pripravljen

nikak sprejem. Vendar pa so bili na
kolodvoru divizijski poveljnik general
Sretković, dalje zastopnik pokr. na-
mestnika ter političski ravnatelj.

Konferenca dr. Ninčiča s Pribečevićem.

Beograd, 9. jun. (Izv.) Včerajšta
imela dr. Ninčič in Pribečević konfe-
renco. Minister Pribečević je pojasnil
svoje stališče napram 21 konvencijam,
sklenjenim med italijansko vlado in

našo jugoslov. delegacijo v Rimu. Iz-
javil je, da je konvencija, ki govori o
šolstvu, nesprejemljiva, ker tangira
suverena prava naše države.

—o—

Blokaška izzivanja v Zagrebu.

Zagreb, 9. jun. (Izv.) Včeraš zve-
čer ob 9. uri, ko je odšla vojaška god-
ba, je prišlo do demonstracije in pro-
tidemonstracije med jugoslov. nacio-
nalistično in hrvaško-blokaško mladi-
no pred zagrebškim vseučiliščem. Od-
danih je bilo nekaj strel. Ranjen ni
nihče.

Revolucionarna Irska.

DKU London, 8. junija. (Ken-
ter) Trije bataljoni ojačeni s topniškim
oddelkom so danes zasedli važno južno
ulstersko trdnjavo Belleek in kraj Ul-
ster.

Konec stavke v kovinski industriji na Češkem.

DKU Prag, 8. junija. Danes zve-
čer so bili stavkajoči kovinski delavci
zopet sprejeti v delo. S tem je kriza v
kovinski industriji odstranjena.

Socialni boji v Italiji.

DKU Milan, 8. junija. Na obnem
zboru stavkajočih kovinskih delavcev
so sindikalisti in komunisti ostro na-
stopili proti stavkovnemu vodstvu. —
Tajnika delavske zbornice so pretepli
in vrgli iz dvorane. Sindikalisti in ko-
munisti so zahtevali, da mora stav-

kovno vodstvo v 36 urah razglasiti ge-
neralno stavko, sicer naj samo prevza-
me odgovornost za posledice.

Ameriški škofje proti Leninu.

DKU New York, 8. junija. Škofje
ameriških Zedinjenih držav so poslali
Leninu protestno noto, v kateri pro-
testirajo proti aretaciji patrijarha Ti-
hona.

Zaupnica italijanskega parlamenta vladi.

DKU Rim, 9. junija. Zbornica je
z 209 proti 67 glasovom odobrila zuna-
njo politiko vlade.

Borza.

Curih, 9. junija. (Izvirno. Predbor-
za.) Pariz 47.50; Zagreb 1.90; London
23.49; Berlin 1.75; Praga 10.10; Italija
27.05; New York 522½; Dunaj 0.03½—
0.03¾; Budimpešta 0.95; Varšava 0.13.

Zagreb, 9. junija. (Izv. Predborza.)
Pariz 6.20, Curih 13.00, London 308.75,
Berlin, 24.25, Dunaj 0.4825, Praga
132.50, Milan, 353.75, dolar 60, Budim-
pešta 8.

Curih, 8. junija. Berlin 1.88, New-
York 5.2175, London 23.51, Pariz 47.621,
Milan 27.20, Praga 10.07½, Budimpe-
šta 0.60, Zagreb 1.90, Sofija 3.85, Var-
šava 0.13, Dunaj 0.03½, avstr. krone
0.03¾.

dr. Baerana (češkega renegata), ki je
svoječas vrgel v parlamentu na pred-
sedniško mesto smrdljivo bombo. Ta
dr. Baeran še vedno prireja shode, ki
se začenejo in končujejo z izzivalno
pesmijo »Die Wacht am Rhein«. Pr-
votno so češki Nemci obstruirali, v
zadnjem času pa se udeležujejo zase-
danj v poslanski zbornici in senatu z
edinim namenom, da opljujejo pošteno
češko delo. V Nemčiji treznejši krogi
že uvidevajo budalost take politike in
dajejo češkim Nemcem čutiti, da de-
mokratična Nemčija ne bo šla za nje
v žerjavico po kostanj.

Madžarska opozicija ne pride do
pravega izraza, dasi je sicer zelo stru-
pena in v zvezi z Hortyjevske Budim-
pešto. Ta opozicija ima znaten vpliv
tudi na drugo skupino: politično-de-
konstruktivne slovaške ludovce (klerik-
alce). Kakor je še vsem v spominu,
so se slovaški klerikalci odcepili od
čeških in vodijo samostojno, strogo se-
paratistično politiko. Iz njihovih li-
stov in političnih govorov je razvidno,
da se čisto poslužujejo Radičeve fra-
zeologije. Tako tudi Hlinka govori o
dveh narodih: Čehih in Slovaki, taji,
da bi kedaj obstojalo narodno jedinst-
vo ali tendenca k unifikaciji; tudi
pri njem je priljubljena bedasta pri-
mera z irsko-angleškim sporom. Jas-
no je, da tu ne gre za nacionalno opo-
zicijo, tem manj, ker so skoraj vse
ostale slovaške stranke proti Hlinko-
vemu separatizmu; v bistvu je to po-
litični separatizem, ki ga goje Madžari
in njihovi tihi privrženci, deloma pa
tudi fanatični duhovniki, kateri se bo-
je, da bi z unifikacijo zapihl na Slo-
vaškem nekoliko svobodnejši veter. —
Baš zadnje dni, povodom dr. Benešo-
vega ekspezeja o genovskij konferenci,
so slovaški separatisti vpriporili neče-
dno parlamentarno komedijo in izko-
ristili Benešovo osebo za demonstraci-
jo proti državi. Ta opozicija ni nevar-
na, ker se opira na nezavedne in kul-
turno zaostale kmetijske sloje, vendar
pa utegne še dolgo ovirati razmah po-
litičnega in gospodarskega življenja na
Slovaškem in zavlačevati idejno osvo-
bojenje značnega dela slovaškega ljud-
stva od madžarskega vpliva.

Češko-slovaški komunisti se v sploš-
nem ne razločujejo mnogo od drugih
komunističnih opozicij. Njihov vodi-
telj je znani dr. Šmeral, ki je o njem
znano, da je bil v Avstriji adlerjevski
socialist in oproda avstrijske politike,
danes pa vidi svoje cilje in vzorec v
boljševiški Rusiji. Komunisti zbirajo v
svojih vrstah ekstremne elemente in
črpajo agitačno moč iz demagogije.
Tako vedo spretno ubijati češkemu de-
lavstvu v glavo, da so se socialisti vdi-
njati »buržujem« in da namenoma
škodujejo razrednim interesom prole-
tarcov. Seveda so socialisti z buržuji
vred krivi draginji itd. Dobro jim slu-
žijo tudi sedanji mezdni boji v indu-
striji. Češki komunizem bo premagan
šele tedaj, ko se bo svetovni boljševi-
zem umaknil pred idejo socialne evo-
lucije in ko bo nastopila v Rusiji kon-
čna preorientacija.

Tako imajo tudi češki politiki obilo
borb z onimi, ki hočejo rušiti to, kar
je nastalo na razvalinah svetovne voj-
ne. A tudi tu se opaža, da se pozitivno
vstvarjajoč človek odtehta deset ne-
gativnih kričav. Realno in trezno
delo zmaguje vedno bolj. Češki režim
zbira najidealnejše in najresnejše po-
litike in skrbno pazi, da se z lastnimi
napakami ne izroči nasprotnikom. Za-
kaj stara politična izkušnja nas uči,
da politični režim bolj izpodkopa nje-
govogov lastne slabosti kakor pa ne-
gativno delo njegovih nasprotnikov.

—o—

Proslava kraljeve poroke v Mariboru.

Predvečer.

Iluminacija in bakljada.

Tekom popoldneva se je odelo vse mesto v zastave in cvetje. Ni je bilo skoraj hiše, raz katere ne bi plapolala trobojnica. Okna so bila po večini okrašena s cvetjem in zastavicami, a že v zgodnjih večernih urah so zabrle lučke, kar je nudilo mestoma naravnost čaroben pogled. V izložbenih oknah so se videle okusno okrašene in razsvetljene slike kraljeve dvojice. Ob 21. uri se je začel pomikati po glavnih ulicah spreved z železničarsko godbo na čelu. V sprevedu je korakalo vojaštvo, gasilno društvo z bakljami in nepregledna množica občinstva, ki je kralju in bodoči kraljici pritrjevalo viharne ovacije. Ko se je pomikal spreved mimo krasno razsvetljenega gradu, se je pokazala na prostoru za kinoreklamo umetno projicirana slika kraljeve dvojice v naravnih barvah. Krog 22. ure se je spreved razšel, lučke so ugasnile in mesto je leglo k počitku.

Slavnostna predstava v gledališču.

V Narodnem gledališču se je vršila istočasno slavnostna predstava z mnogobrojnim sporedom. Gledališče je bilo polno in slavnostno razpoloženo občinstvo je z navdušenjem pozdravljalo nastop za nastopom. Spored je otvoril moški zbor Glasbene Matice z državno himno »Bože pravde«, na kar je prof. dr. Pivko v lepem govoru očrtal pomen kraljeve poroke, se ob tej priliki spomnil tudi neosvobojenih bratov na Koroškem, v Primorju in drugod, ki smejo prisostvovati našemu slavlju zaenkrat samo še v duhu ter ob koncu pozval navzoče, da zaključijo trikratni »živio« mlademu vladarskemu paru. Na to so se vršili nastopi Glasbene Matice, »Drave«, gledaliških umetnikov Rumpja, Šimenca, Mezgečeve, Šuštarjeve in Kogojeve, violinske virtuosinje ge. Brandl-Pelikanove, katero je spremljal na klavirju prof. Frisch, zaključila pa je večer krasna alegorična živa slika, ki je prikazovala poklonitev vseh jugoslovenskih plemen svojemu kralju in kraljici.

Dan poroke.

Dopoldanske slovesnosti.

Ob pol 6. uri zjutraj se je Maribor radostno predramil v zvokih železničarske godbe. Topovski strelji so budili zaspance. Dan je bil lep in jasen. Veselo je bilo gledati skozi okna: skoraj vse hiše so bile lepo okinčane, povsod so plapolale v sveže junijsko jutro narodne in državne zastave. Okrog 8. ure so začeli prihajati vojaški oddelki. Razvrstili so se po Strossmayerjevi in Koroški cesti ter po Glavnem trgu in Gosposki ulici. Po ulicah se je zbralo mnogo občinstva, tudi ljudi z dežele. Na čelu sokolskih vrst so jezdili Sokoli-jahači. Za njim dolga vrsta Sokolov. Glas fanfar se je razlegal radostno in veselo po mestu. Ob 10. uri se je začela v stolnici služba božja, ki jo je celebriral ob asistenci 2 duhovnikov g. stolni prošt Matek. Cerkvene slovesnosti so se udeležili načelniki vseh državnih uradov, osnovnih in srednjih šol, višji uradniki in šefi raznih zasebnih zavodov in podjetij. Na koncu je Glasbena Matica s priznanim dovršenostjo zapela »Bože pravde«. Po cerkveni slovesnosti se je vršilo na Slomškovem trgu defiliranje mariborske vojaške posadke, kateremu so prisostvovali tukajšnji dostojanstveniki z mestnim poveljnikom, okrajnim glavarjem in županom na čelu. Železničarska godba je igrala sokolsko koračnico. Defiliranje je trajalo skoraj tri četrt ure in je pokazalo gledalcem, kako krepka in disciplinirana je vojaška posadka v Mariboru. Posebno pozornost pa je vzbujalo naše vrlo sokolstvo, ki je jezdilo in korakalo na čelu armade. Tudi tokrat so vsi navzoči, prav posebno pa še Nemci povdarjali velikansko razliko, ki obstoja med prejšnjo avstr. armado in našo narodno vojsko. Sokoli, organizacija najširših ljudskih vrst, korakajo na čelu garnizije! Po vseh ulicah, koder je korakala posadka, se je zbralo mnogo občinstva, ki je z zanimanjem opazovalo naše vrle vojake. Po defilaciji, ki je končala okrog 11. ure, se je vršil pri okrajnem glavarju sprejem uradov, korporacij in zasebnikov, ki so prišli izražati k vladarjevi poroki častitke. Videli smo zastopnike vseh mariborskih slojev, predstojnike vseh državnih in zasebnih uradov, voditelje šol, člane stolnega kapitlja in drugih cerkvenih oblasti, zastopnike političnih strank in časopisja, dalje zastopnike trgovskih in obrtnih korporacij, zastopnike industrije, odposlantstvo mariborskih Nemcev itd. Vsi gratulantni so se vpisali v knjigo za čestitke. Na to jih je g. okrajni glavar dr. Lajnsič povabil v svoje prostore in pogostil. Jasno in enodušno je Maribor manifestiral zvestobo svojemu kralju in njegovi mladi soprogi.

Ljudska veselica v Ljudskem vrtu.

Kmalu popoldne so hitele velike množice v Ljudski vrt, kjer se je ob napovedanem času pričela ljudska veselica. Pod vodstvom učiteljev se je zbrala vsa tukajšnja šolska mladina, ki je bila razvrščena na posebej za to prirejenem odru. Iz tisoč otroških grl je zadonela veličastno »Bože pravde«, ki jo je občinstvo poslušalo z odkritimi glavami. Nato sta sledili »Lepa naša domovina« in »Otok bleški«. Med petjem je tvoril sokolski naraščaj skupino. Na to so se po vzporedi vršili nastopi in petje. Med petjem so posebno ugajale pesmi deske meščanske šole, ki so se nepričakovano dobro izvajale. Največjo pozornost so vzbujali rajalni nastopi deklet s cvetjem in venci. Sokol je svojo nalogo, kakor vedno častno dovršil. Vzpored je završil nastop

Glasbene Matice in »Drave«, ki sta odpeli več pesmi, nakar se je razvila med šotori živahna zabava. Žal, da je morala godba kmalu zapustiti Ljudski vrt, občinstvo, ki je šlo na tisoče, pa je ostalo do poznih večernih ur. Pester in zanimiv vzpored pa je vsakomur in vsem ugajal. Vsi nastopi so želi obilo priznanja in hvale.

Elitni ples v Götzovi dvorani.

Zvečer od 1/22. ure dalje se je vršil za povabljenе goste v Götzovi dvorani in v vseh stranskih prostorih slavnostni elitni ples, katerega sta otvorila g. okrajni glavar dr. Lajnsič in g. župan Grčar z drugimi povabljeneci s kolom. Obisk je bil zelo časten tako z jugoslovenske, kakor tudi z nemške strani. Pri plesu je svirala zopet godba glasbenega društva »Drava«. Zabava je trajala še pozno v noč.

Politične vesti.

* Na kongresu mednarodnega združenja lig zveze narodov, ki se je vršil v Pragi, je prišlo tik pred zaključkom do incidenta, ki je grozil onemogočiti delo kongresa. Načelo se je manjšinsko vprašanje, pa v taki obliki, da so zastopniki male antante zapustili kongres. Zadnji dan kongresa, 7. jun., se je potem kongres zaključil v navzočnosti zastopnikov male antante. Prihodnji kongres bo menda na Dunaju.

JDS.

Demokratski družabni večer v Mariboru, ki se vrši v soboto dne 10. junija t. l. v veliki dvorani Narodnega doma. Na sporedu je predavanje univ. profesorja dr. Fr. Ilešiča o kulturni zgodovini Maribora, dalje petje, godba in igranje na glasovir. — Sodelujejo: operna pevka gđ. Slavica Mezgečeva, prof. Glasbene Matice gđ. Kačerova in gđ. Barbitusova. — Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za osebo 5 din., za družino 10 din. — Šotori. Ples.

Slov. Bistrica. Na zaupnem shodu dne 4. junija t. l. sta poročala dr. Lipold in dr. Müller iz Maribora. Zadnji se je dotaknil zlasti gospodarskih vprašanj. — Dočim je dr. Lipold razpravljal o bodočih volitvah v oblastno in srezko skupščino. Sklenilo se je, da se takšni zaupni sestanki ponovijo — ravnotako da se priredi v Slov. Bistrici velik javen shod. Obenem se naproša poslanec Reisner, da v najkrajšem času na posebnem sestanku poroča izključno o uradniškem vprašanju — zlasti o novi službeni pragmatiki.

Dnevna kronika.

— Razpadanje socializma na doželi. »Uradni list« z dne 8. t. m. objavlja zopet prostovoljni razid ene izmed krajevnih organizacij soc. demokratske »kmetsko-delavske zveze«, tokrat v Zgornji Beli, občina Predvor.

ne more nikoli najti odpuščanja znanstvenih raziskovalcev.

Najnovejša doba, v kateri se je dvignila tudi mehikanska kultura ter z njo narodna in demovinska zavest ter smisel za zgodovinske spomenike in sploh za prošlost zemlje, pa je napravila vendarle konec brezvestnemu uničevanju starin ter rodila akcijo za znanstveno delo na široki podlagi. Ta akcija je stara komaj par desetletij, toda njemu uspehi so že celo znatni. Raziskovalci, ki odkopavajo Teotihuacán, so našli v njegovih ruševinah nebroj dragocenih arheoloških, etnoloških in drugih spomenikov. Važno za študij te stare ameriške kulture pa je bilo tudi to, da je vlada prepovedala izvoz najdenin, rokopisov in zgodovinskih spomenikov. Najznamenitejšo delo preiskavanja je odkrivanje stavbinskih spomenikov. Posebna družba učenjakov se po nalogu mehikanske vlade bavi že od 1. 1904 z izkopavanjem starodavnih ruševin Teotihuacán in njegovih piramid. Ta dela so v dobah mehikanske revolucije zastala, toda s podporo več milijonov peset so napredovala vendarle že do danes toliko, da se lahko približno presodi, kako se izgledalo mesto Teotihuacán s svojimi piramidami, templji in drugimi stavbami.

Teotihuacán pomeni po naše mesto

— Maturanti letnika 1897, ki so maturirali na celjski gimnaziji ali so si cer saj del višje gimnazije dovršili v Celju, maturo pa leta 1897 napravili na katerikoli drugi gimnaziji, se prosijo, da takoj po tej objavi naznanijo svoj natančni sedanjí naslov podpisane. Obrtnozadružni komisar Nace Založnik, Celje, Prešernova ul. 3.

— V Loperčicah pri Ormožu praznovala sta tukaj na binkoštno nedeljo na tistem brata-dvojčka Anton in Janez Puklavec svojo 40. letnico. Redko jo doživita dvojčka. Prvi je tukajšnji posestnik in načelnik gasilnega društva, drugi mizarški mojster v Mariboru. Še na mnoga leta.

— Otvoritev telefonske centrale v Hrastniku. Pri pošti Hrastnik je bila dne 13. maja t. l. otvorena telefonska centrala z javno govorilnico za krajevni in medkrajevni promet.

Združene papirnice Vevče-Goričane-Medvode imajo v letu 1921 čistega dobička 6.188.608,48 K.

Borzni promet v Rusiji se je pričel živahno razvijati. Danes je v Rusiji že 24 borz s centralo v Moskvi.

— Trojanski atentat pred ljubljansko poroto. Kakor smo svoj čas poročali, je začetkom sept. 1921 rudar Fran Bregar iz Trbovelj v družbi z bratom Alojzom ukradel v skladišču rudnika 50 kg dinamita in ga 3. septembra položil na trojanskem hribu v cesto, da izvrši tako atentat na prvi avtomobil, ki bi vozil črez. Orožniki pa so opazili prekopavine na cesti in nesrečo preprečili. Alojz Bregar je ušel, Franc pa je bil aretiran in v sredo 7. t. m. pred ljubljansko poroto obsojen na 4 leta težke ječe.

— Uboj v Kostivnici. Na binkoštni ponedeljek so se radi razbite kupice v Ogrizkovi gostilni v Kostivnici sporekli vinjeni fantje in se začeli pretepali. Gostilničar jih je spravil na cesto, kjer se je boj nadaljeval. Pri tem je šketov iz Zagaja Ivana Oseka, ki je le slučajno prišel zraven, z nožem zaklal, Šokličevega pa težko ranil. Po končanem boju se je streznil in je hotel popihati čez mejo, a orožniki iz Rogaske Slatine so ga še isti dan spravili na varno.

— Naša dalmatinska rivijera je že sedaj polna tujcev, kakor še nikoli. Dubrovnik, Split in druga mesta so polna. Na morski obali vlada živahno vrvenje, zlasti je veliko Čehov.

— D'Annunzio rediživus. D'Annunzio po daljšem odmoru zopet stopa v ospredje. Njegov sestanek s Čičerinom je bil preludium tega »oživetja« Gabrielovega voditeljskega genija. Kakor poročajo italijanski listi, namerava d'Annunzio že v bližnjem času izdati knjigo »Pridige iz vrta o narodnih in socialnih zadevah«. Ta knjiga bo baje evangelij »mlade Italije«. D'Annunzio namerava začeti novo nacionalno-socialno gibanje med italijansko omladino. To bi bilo nekako »poitalijančenje« ruskega boljševizma. Politično bi se naj Italija naslonila na Rusijo in

bogov, ali mesto za oboževanje. Ko so prišli Španci v Mehiko, je v Teotihuacánu živelo pleme Nahuatl, s katerim so prišli osvajači kmalu v dotiko. Ali zanimivo za primer, kako kmalu se zabrišejo v ustnem sporočilu zgodovinski spomini, je, da so se Nahuatl spominjali Teotihuacána tedaj samo še v mitskih oblikah. Kljub temu pa je bilo to mesto Nahuatlom dolga stoletja versko središče, tako na pr. kakor Jeruzalem kristjanom, ali Meka mohamedancem. V koliko je to mesto igralo tudi politično ulogo, se ne da ugotoviti, gotovo pa je, da je nastalo že v davnih starih časih.

Teotihuacán leži v severoistočnem delu Mehike, približno 45 km daleč od glavnega mesta. Po poldrugoruni vožnji z železnico, ki vodi v Vera Cruz, se pride do postaje San Juan de Teotihuacán. Oblasti so za arheološko preiskavanje ogradile približno 200 hektarjev zemlje in toliko se je približno doseglo tudi že preiskalo. To mesto mehikanskih piramid se nahaja v malo nagnjeni dolini, katero varuje proti severu pred blodnimi vetrovi ugasi ognjenik Cerro Gordo s svojimi obronki. Stavbe se posebno odlikujejo po svoji simetriji, umetniški zamisli in umetniških okrasih. Posebno pa se odlikujeta piramida solca in piramida meseca

R. R.:

Spomeniki davne kulture.

Dalje.

Dasiravno se je skupen kontinent Gondvana že razbil in je morda tudi Atlantida, zvezna zemlja med Afriko in Ameriko, izginjala v globinah Atlantskega oceana, je odmev stare kulture vseeno ostal, tako v Afriki v dolini reke Nila, kakor tudi v Ameriki v Mehiki. Drugače bi si namreč ne mogli razlagati, kako je bilo mogoče, da so se v približno isti dobi pričele dvigati pod nebo ogromne piramide v Egiptu in v Mehiki v Ameriki.

O Egipčanih, o njihovi kulturi, o njihovih templjih, piramidah in sfinгах, nam je znanih precej podrobnosti. Tudi med onimi, ki se ne zanimajo za zgodovino kulture in sploh za zgodovino človeštva, jih je prav malo, ki bi se ne bili slišali vsaj nekaj o Egipčanih. Ako jih ne poznajo drugače, jih poznajo gotovo iz zgodbe svetega pisma. Prav malo pa je onih, ki bi poznali Otone v Ameriki, njihovo kulturo, njihova svetišča in piramide, saj so še znanstvenemu svetu znani le površno, ker se vrše komaj v zadnjih časih temeljitejša izkopavanja njihovih mest, pred vsem Teotihuacána, mesta bogov in piramid ob obali jezera Nicaragua v Mehiki.

Ozemlje, ki se razprostira od jezera Nicaragua do severnega roba doline Mehike, je bilo središče ene najstarejših kultur »novega sveta«. Tam se je nahajalo mesto Teotihuacán, ki je bilo še za časa »odkritja Amerike« precej dobro ohranjeno, čeprav že davno zapuščeno in v razvalinah. Nepristane Borbe srednjeameriških plemen, ki so divjale preko te zemlje v prešlih stoletjih, niso prizanesle spomenikom davne kulture. Kakor so v Evropi Vandali pustošili kulturne naselbine, tako so njim podobni nekulturni divji narodi delali tudi v Ameriki. Cesar niso uničili ti boji med domačini, pa so uničili in razdejali Evropejci, ki so nešteto spomenikov Teotihuacána raznesli širom sveta, pred vsem v Evropo, od koder se gotovo nikoli ne bodo več vrnili na svoje staro mesto, kamor spadajo. Kar pa je najbolj žalostno in vredno vsega obsojanja, je to, da so mnogo teh velevažnih in dragocenih spomenikov davne ameriške kulture uničili nalašč katoliški misijonarji in škofje, da preprečijo oboževanje in spoštovanje domačinov do teh ostankov, kar so smatrali za malikovalstvo, škodljivo njihovemu apostolstvu in zveličanju duš domačinov. In da danes ne moremo proučiti Teotihuacána tako, kakor bi ga lahko, je v prvi vrsti kriv ravno ta cerkveni latinizem, ki

odpovedala zvezo s Francijo. — Neki češki list, ki prinaša to vest, se spominja Ovidove knjige. »Metamorfoze« in pravi, da bi bilo treba napisati enako knjigo, če bi hoteli opisati vse d'Annunzirove metamorfoze. Isto bi veljalo o izvestnih jugoslovenskih d'Annunzijih, izmed katerih je najbrž Novačan dosegel rekord pri političnih metamorfozah.

— Pogajanja s trboveljsko družbo. Minule dni so se vršila v Ljubljani pogajanja o mezdah zahtevah trboveljskih premogarjev. Zastopniki trboveljske premogokopne družbe so se postavili na stališče, da se tako dolgo ne pogajajo, dokler državna uprava ne dovolji zvišanja premogovnih cen. Pogajanja so se vsled tega razbila. Ali tem inozemskim izkoriščevalcem res nikdo ne more do živca?

~~~~~

V soboto, dne 10. junija ob 20. uri vsi v Narodni dom na

demokratski družabni večer!

~~~~~

Dopisi.

— Hoče. Na binkoštni ponedeljek je oprizoril hočki Sokol v lastnem domu Meškovo sliko »Mati«. Obisk je bil zvečer še bolj zadovoljiv nego popoldne. Brat Čiček je igral vlogo župnika vrlo dobro. Pa tudi drugi igralci so nastopali neustrašeno. Pevskemu zboru pa se še pozna, da še ne stoji na dovolj trdnih nogah. Vztrajnost in marljivost pa bo odpravila sigurno še ta nedostatek. — Zahvaljujemo se vsem domačim kakor tudi vsem stranskim obiskovalcem za obisk, ter se priporočamo še vnaprej. Pri tej priliki si ne moremo kaj, da ne bi ponovno opozorili mariborsko slovensko javnost na našo narodno trdnjavo, ob katero so pljuskali že takrat visoki valovi nemškega kulta, ko so bili mariborski Slovenci v Mariboru — nihče. Zato se ne moremo dovolj načuditi, da imajo danes Mariborčani tako malo smisla za nas. Morda imajo le prav oni, ki pišejo, da je vaša edina pot v Limbuš. Ni namen teh vrstic delati reklamo za naše gostilničarje. To bodo že sami opravili, ako bodo skrbeli za prvovrstno klet in kuhinjo. Česar mi pričakujemo od vas, je ne samo gnotne, ampak še v večji meri moralne podpore. Priznavamo, da po enolični, vroči in prašni državni cesti ni prijetno za pešizlet, je pa zato betnavska cesta prijetnejša, kjer te ne opiraš in osmradijo avtomobili, kjer ne srečaš nobenega voza, ampak te vodi pot skozi betnavski gozdiček, po lepih drevoredih mimo škofovega gradu v senčate Razvanje in dalje mimo keltskih gomil v Hoče. Od tukaj imaš tekem štirindvajsetih ur enajst vlakov na razpolago, ki te zapeljejo nazaj v Maribor, kamor dospeš z zavestjo, da si docela zadostil svojim telesnim in duševnim potrebam, da pa si storil tudi kaj za povzdigo naše narodne stvar. Zdravo!

Na Humu je umrl Andrej Prapotnik, bivši župan, v 84 letu svoje starosti. N. v m. p.!

Zidanost. V ponedeljek je došel s tovornim vlakom iz Siska sprevodnik Cvetanović. Nenadoma so ga obšle take slabosti, da mu je mogel g. dr. Homan iz Radeč priti na pomoč, nakar se je mogel vrniti v Sisak v domačo oskrbo. — Poštariči gosp. Fani Černič je bilo iz zaprte omare vkradenih 200 Din. Orožništvo išče tatu. — V Loki sta povodom svatbe Mlinar-Verber g. Mara in Milena Verber nabrali 36 Din. za novi gasilni dom. Iskrena hvala! — Drugega julija se vrši v prid gasilnega doma ljudska veselica. Vabijo se najiskrenejše bratska gasilna društva in prijatelji požarnikov.

Mariborske vesti.

Maribor 9. junija 1922.

m Amnestija. Včeraj je bila v tukajšnji kaznilnici publicirana ob priliki kraljeve poroke izdana amnestija. Pomilostenihi je bilo v Mariboru 101 kaznjencev, ki so bili obsojeni radi raznih deliktov. Pomilostene je prevzela policija, ki jih odpremi v pristojne občine.

m Mariborski Nemei in kraljeva poroka. Graška »Tagespost« prinaša iz Maribora dopis: Mariborski Nemei so poslali ob priliki poroke Aleksandra, kralja Srbije, kabinetni pisarni sledečo čestitko: Veličanstvo! Mariborski Nemei si dovoljujejo Nj. Vel. k. predstojeci poroki najudanejšo čestitati. Misljmo, da smo ravnali v smislu intencij Nj. Vel., če smo uvedli dobrodelno zbirko, ki je imela znaten uspeh. Nabrani denar smo poklonili tukajšnjemu gasilnemu društvu za nabavo gasilnega orodja. V duhu bomo obhajali ta dan svečano ter kličemo: Bog ohrani, Bog obvari našega zvišenega kralja in našo mlado kraljico! Veseli nas, da so tudi tukajšnji Nemei dali izraza svoje udanosti do vladarja Jugoslavije — (ne samo Srbije!) Ni pa prav, da proglašajo zbirko, ki jo je uvedlo gasilno društvo, samo za zbirko Nemcev in jo predložijo kot izključno dar Nemcev, kljub temu, da so k tej zbirki tudi slovenski krogi prispevali visoke zneske. Na drugi strani pa se je za kraljevo darilo zbiralo za sklad otroške bolnice, kjer se je tudi Nemcem nudila prilika, izkazati svojo udanost. Proti temu pa, da se proglašala od gasilnega društva uvedeno zbirko za dar Nemcev se odločno zavarujemo! Le lepo po resnici in pravici!

m Mariborski vojaški godbi, ki je sedaj v Beogradu pri poročnih svečanostih, je bila dodeljena čast, da je kot prva na rumunski meji sprejela našo mlado kraljico, ki je ob zvokih rumunske himne in slovenskih melodij na kraljevi jahti v spremstvu rumunskih, francoskih, angleških in drugih monitorjev priplula na jugoslovanska tla.

m Iz trgovskih krogov smo prejeli: Figamoštvo si dovoli v »Straži« predbacivati mož, ki nam je dobro znan. Nasprotno pa gre njegovo figamoštvo tako daleč, da se na občinah zbori in sejah ne upa nikdar ziniti besedice, ampak vedno le pozneje zabavlja, kakor na pr. sedaj. Njegovo figamoštvo gre tako daleč, da se upa danes sam imenovati enega najstarejših slov. trgovcev v Mariboru, da bi s tem zakril svoje protinarodo delo, ko je še po Ptuj in Celju šel roko v roki z nemškimi turbarji, oziroma v Mariboru bil javni agitator za Wastiana.

m V vabilo na demokratski večer, ki se vrši v soboto, dne 10. t. m. se je vrnila pomota, da sodelujeta profesorici Gl. Matice gđni Kačerova in Baritiusova. Sodelovala, oziroma igrala na glasovir bude

m Glasbena Matica, orkestralni odsek, priredi svojim članom in vsem prijateljem v nedeljo, dne 18. 6. celodnevni izlet k Sv. Mariji v Puščavi pod Sv. Lovrencom na Pohorju. Izleta se lahko vsak udeleži. Šramel, petje, tombola, pečen jarec itd. bodo povečali zabavo. Kdor se želi udeležiti izleta, naj to naznani načelniku: Dr. Cirilu Kraševcu, pisarna dr. Rosine, Aleksandrova cesta 16, od 15.—18. ure.

m Za gostilničarje. Kr. policijski komisariat nas prosi, da objavimo sledeče obvestilo: Vsi gostilničarji in hotelirji, ki imajo pravico tujece pod streho jemati, se opozarjajo na zglasilne predpise min. naredbe za notranje zadeve z dne 15. 2. 1857, št. 33 drž. zak. Vsakoga tujca, ki ostane čez 5 dni pri njih, morajo razven takojšnje prijave še redno prijaviti v tuk. zglasilnem uradu na predpisanem formularju.

m Važno predavanje v »Ljudski univerzi«. Še enkrat opozarjamo občinstvo na predavanje, ki se vrši danes zvečer ob 20. (8) uri v mali kazinski dvorani. Predava g. Rudolf Crnić iz Zagreba o »Važnosti morja in pomorstva za Jugoslavijo«. Ravnokar vzbujajo po mariborskih ulicah posebno pozornost veliki lepaki, ki jih je izdala »Jadranska Straža« v Splitu. Idealni ljudje iz vseh krajev, vseh stanov in starosti so začeli akcijo, da se naš narod zave, kaj pomeni zanj Jadransko morje, kakšno važnost ima morje za bodočnost našega naroda in države. V Mariboru bo predaval o tem gibanju, ki posega globoko v naš narodno-gospodarski ustroj, eden izmed voditeljev tega gibanja, urednik »Jugoslav. Pomorca« g. Crnić. Upamo, da bo mariborsko občinstvo, ki je vedno bilo širokosrčno, kadar je šlo za velika nacionalna in slovanska vprašanja, napolnilo predstava »Ljudske univerze«.

m Vozni red, ki ga je natisnila Mariborska tiskarna, je radi velikega povpraševanja ponatisnjen in se dobi v upravi »Tabora« in v knjigarni V. Weigl. Cena 2 dinarja.

m Javno predavanje v gledališču. V ponedeljek 12. t. m. bo, kakor smo že poročali, predaval v tukajšnjem gledališču gosp. prof. Bostunič, bivši profesor na višjem zavodu za umetnost in gledališče v Kijevu, o razvoju gledališča pri raznih narodih in v raznih perijodah. Gosp. Bostunič je strokovnjak v temi predmetu in prepričani smo, da bo predavanje jako zanimalo naše občinstvo. Predavanje se vrši v nemškem jeziku.

m Zadruga brivcev je na svojem izrednem obnem zboru dne 6. t. m. soglasno sklenila povisati dosednji cenik. Novi ceniki so razobešeni po brivnicah.

m Ustanovni občni zbor društva za stavbo porodnišnice v Mariboru. Pravila društva so odobrena. Protektorat društva je prevzel gospod pokrajinski namestnik Ivan Hribar. Sklicujem ustanovni občni zbor društva na ponedeljek 12. t. m. ob 19. uri v magistratni posvetovalnici. Predsednik pripravljalega odbora: Viktor Grčar, župan.

m Za Jugoslovansko Matico so darovali: III. deška ljudska šola IV. a r. Din. 20, anonimni zavod Sušnik (nabiralnik) Din. 35,20; Večje zbirke znamk so podarili: Jugoslovansko inž. podjetje, sped. tvrdka »Orient«, gosp. Franjo Majer, trgovec, g. J. Mohorko, postajenačelnik, gđc. Ida Peric uradnica Mariborske tiskarne, g. Klemene uradnik ljub. kreditne banke. Vsem darovalcem in nabiralcem iskrena hvala! Posnemajte!

m Tatvine koles se v zadnjem času zopet zelo množijo. Že pred par tedni smo nasvetovali, naj si vsakdo zapomni številko kolesa in si napravi na kolesu še kako posebno znamenje, kar zasledovanje znatno olajša. Dozdevno pa za dobre nasvete nikdo ne mara. Večina lastnikov niti številke kolesa ne ve. V sredo je prišla policija zopet nekega 16letnega K. iz Lajtersperka, ker je imel neko sumljivo kolo, ki je bilo bržkone ukradeno. Lastnik naj se zgleda pri policijskem komisarijatu.

m Vlom v trafiko. V minuli noči so vlomili dosedaj neznan storilec v trafiko na Tržaški cesti št. 44 ter odnesli tobačnih izdelkov v skupni vrednosti 1100 K.

m Izgubljeno. Pri proslavi dne 7. t. m. v Narodnem gledališču je neka gospodična izgubila note za glasovir in vijolino. Ker jih neobhodno rabi za nastop dne 12. t. m. se naprošajo najditelji, da jih čimprej oddajo v upravo našega lista.

m Ljubitelja tujih denarnic so zasačili v torek na glavnem kolodvoru v trenutku, ko je poskušal si prilastiti denarnico neke premalo pazljive ženske. Oddan je bil sodišču.

m Zgoden začetek. V zadnjem času se je izvršilo v mestu, posebno na trgu nenavadno veliko žepnih tatvin. — Predvsem so bile oškodovane neprevide gospodinje, ki niso dovolj pazile na svoje denarnice. Posebno živahno pa so delovali tatovi po sobotah, ko se nabere največ ljudi. Policija jim je radi tega posvetila vso pozornost ter minule dni zasačila tatu — ali pa enega izmed njih — v osebi nekega niti ne osemletnega junaka prvega razreda ljudske šole. Deček ima samo mater, ki hodi po dnevu po delu za zaslužkom, da preživi sebe in otroka. Oče mu je med vojno umrl. Otrok je bil vsled tega prepuščen samemu sebi, je zane-marjal šolo ter se potepal po mestu. — Deček je bil oddan v državno dečjo stanico.

m Um se mu je zmrazil. V torek se je na Aleksandrovi cesti nekemu boljje oblečenemu gospodu nenadoma zmrazil um. Začel je nadlegovati in ozmerjati pasante ter jih opljuvati. Nekega častnika je tako močno sunil s komolcem, da je le-ta v svrhu obrambe segel po sablji. K sreči je prišel v tem trenutku policijski stražnik, ki je odvedel moža na komisarijat. V sredo so ga v svrhu opazovanja prepeljali v Studenec pri Ljubljani.

m Velika kavarna. Najmodernejša kavarna v Sloveniji. Na razpolago tu in inozemski listi. Eleganten Bar. — Upravna konstanta.

Narodno gledališče.

Repertoar:

Petek, 9. junija: Jakob Ruda, A.
Nedelja, dne 11. junija: »Šopah«
Izv. Gostovanje v Ptuj.

—o—

Gostovanje v Ptuj. V nedeljo 11. junija gostujejo člani Narodnega gledališča v Mariboru v mestnem gledališču v Ptuj. Vprizori se vlezabavna in duhovita komedija Moliéra, na kar opozarjamo posebno ptujsko občinstvo.

Sokolstvo.

o Sokolski okrožni zlet v Šmarju pri Jelšah dne 25. junija t. l. Vsa sokolska društva, združena v Celjskem sokolskem okrožju, prirede v nedeljo dne 25. junija celodnevni okrožni izlet v Šmarju pri Jelšah. Obisk tega zleta je za vsa društva celjskega okrožja obvezen, ker je predpriprava za župni zlet v Celju. Ob enem pa je prva sokolska prireditev v prijaznem in naprednem trgu Šmarje, kjer se mlado sokolsko društvo lepo razvija. Zveza z vlaki na vse strani je jako ugodna in bode zvečer vozil proti Celju tudi posebni vlak. Natančnejši vspeled se šo objavi.

o Sv. Marjeta n. Dr. p. Mi se bijemo in tudi zmagujemo Naš mladi Sokol priredi dne 11. 6. 1922. veliko vrtno veselico v prostorih g. J. Jarca s telovadbo, petjem in drugimi zanimivimi točkami. Vsi, ki pojmite in poznate naše stremiljenje, prišče povabljeni! Zdravo!

o Za Sokolski dom v Sredlšču je daroval o priliki dr. Novačanovega shoda g. dr. Tone Gosak 200 K.

Sport.

: POLNP. Schell Franz je po LNE verificiran za MAK. — Dne 11. t. m. ob 10. uri dopoldan se ima odigrati na prostoru ISSK »Maribor« prvenstvena tekma Rapid: Svoboda. Sodnik g. Valček. — V Ptuj se igra 11. t. m. tekma med Atletiksportklubom (Celje) in SK Ptuj ter se k temu tekMOVanju delegira kot sodnik g. Osebjak Anton. — Prihodnja seja PO se vrši v torek 13. t. m.

ISSK »Maribor«. Članstvo vseh odsekov ISSK »Maribor« priredi v nedeljo 11. t. m. izlet na Pohorje. Prva skupina odhaja že v soboto ob 15. uri od zbirališča pod Veliko kavano k Mariborski koči kjer počaka drugo skupino, ki odhaja v nedeljo ob 5. uri zjutraj od istega zbirališča. Udeležba vseh sportnikov zaželjena.

Objave.

§ Požarna bramba na Pobrežju ima v nedeljo, dne 11. t. m. svojo poletno veselico na vrtu gospe Roiko. Vspored: ples, godba, keglanje na dobitke in razni šotori. Čisti dobiček je za nabavo cevi. Vodstvo prosi za obilno obisk.

§ Mestni kino. »Zolte zverine« III. epoha filma »Mož brez imena« v 4. cinih se predvaja v petek, soboto, nedeljo in ponedeljek.

§ I. Mariborski bioskop predvaja danes petek, soboto, nedeljo in ponedeljek velikansko filmsko dramo »Tanja Fedorowna«, z znamenito igralko Lia Mara v glavni vlogi. Tanja Fedorowna je eden največjih dosedaj posnetih filmov, z izvanredno dobro igravo, pretresljivo vsebino in krasnimi naravnimi posnetki. Lia Mara igra glavno vlogo. Lia Mara je danes največja filmska umetnica, ki presega v lepoti, kakor tudi v igranju vse dosedanje umetnice.

Gospodarstvo.

g Na svinjski sejem v Mariboru dne 2. junija 1922. se je pripeljalo 291 svinj, 4 koze in 2 ovci. Cene so bile sledeče: Mladi prešči 5—6 tednov K 300—550, 7—9 tednov K 600—700, 3—4 mesece 1300—1400, 4—6 mesecev K 1500—1600, 8—10 mesecev K 2000—2500, 1 leto stari po 3000—3500, koze po 500—900, ovce po 400—500.

g Morski paroplovni red ob naši obali. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani je prejela od Pomorske oblasti v Bakru vozni red vseh rednih parobrodarskih prog v našem Primorju, ki je interesantom v zborniški pisarni na vpogled.

g Naknadno zatiranje žganja, skuhanega trošarine prosto za domačo potrebo. Kdor mora oddati izvesten del žganja, ki ga je skuhal trošarine prosto za domačo potrebo, lastniku žgalne priprave kot plačilo zato, ker mu je posodil kotel, mora po določilih točke 78. št. 116 trošarinskega pravilnika predhodno prijaviti pri pristojnem oddelku finančne kontrole in plačati odpadajočo trošarino. Prijava se mora vložiti pismeno (na navadnem papirju). V njej je navesti, koliko litrov žganja se bo lastniku žgalne priprave oddalo. Izrečno se povdarja, da mora vložiti prijavo in plačati trošarino tisti, ki je žganje proizvedel in oddal, in ne oni, komu se je žganje oddalo. Ker se mora vložiti prijava in vplačati trošarina vnaprej, ko se ne ve, kolikšna bo dejanska jakost izdelanega žganja, se vzame po odredbi generalne direkcije posrednih davkov za podlago odmere trošarine povprečna jakost tega žganja s 25%. Za vsak liter žganja, ki se da lastniku žgalne priprave kot plačilo za posojilo kotla, se plača torej ne glede na dejansko alkoholnost oddanega žganja izza 1. junija 1922 po 5 din. trošarine. Za žganje, ki se je skuhalo trošarine prosto za domačo potrebo, a se potem proda, to določilo ne velja, zato se mora plačati trošarina za to žganje vedno le po dejanski jakosti.

Izored sodišča.

»Čakaj hudič, ti bom že pokazal.«

Maribor, 2. junija.

Poduradnik okrajnega sodišča v Ptujju Ivan Bambič je inel dne 23. 3. pri kovaču Francu Marinu v Brstju, okraj Ptuj, izvršiti rubež. Kovač ga je sprejel zelo hladno. Ko je eksikator hotel popisati voltomer in momometer, ki jih je potegnil iz skrinje, je Kovač skočil k njemu ter mu je hotel iztrgati iz rok. Trdil je, da sta predmeta last žene Ane Marinove, ki je bila odsotna. Uradnik je na to prekinil rubež in čakal ženo. Šele v prisotnosti obeh je potem nadaljeval svoj posel. Pri tem pa sta skočila oba k njemu ter mu s silo odvzela motor, usnjate gamaše in kos svinjskega usnja, ki ga je hotel popisati. Mož in žena sta nato stopila v vežo prvi pa je zaklenil uradnika v sobo rekoč: »Čakaj hudič, ti bom že pokazal.« Šele na opozoritev, da razbije vrata, sta odprla. Da je uradnik mogel rubež nadaljevati, je prosil občinskega odbornika, Franca Lašiča za intervencijo. Pa tudi sedaj ni sta mirovala, ampak sta žalila izvršilnega organa naprej. Okrožno sodišče je obsodilo Marina na 2 meseca, njegovo ženo pa na 5 tednov zapora.

—o—

Obsojeni vlomilci.

Maribor, 3. junija.

24letni v Novo Bistrico pri Dunaju pristojni mesarski pomočnik Adalbert Rubik in 30letni v Tropavo na Češkem pristojni elektricar Josip Reichert, sta prišla 11. novembra 1921. iz Dunaja v Maribor. Dobila sta delo v Dervuško-

vi tovarni v Lajtersbergu, ki pa jima ni dišalo. Izstopila sta po štirih dneh ter se dogovorila, da bodeta raje kradla. V to svrhu sta si priskrbeli vlomilno orodje ter tako opremljena šla na delo. Po priznanju Reicherta bila sta v večih hišah, kise ne dajo določiti, pregnana. Dne 19. novembra se jima je prvokrat posrečilo ukrasti pri trgovcu Pihlerju v Gosposki ulici eno hlače. Dne 21. novembra pa sta odnesla v zgornji Gosposki ulici neki hišnici eno srajco in bluzo. Prihodnji dan sta vlomila v hišo Tattenbachova ulica št. 16. Tam sta vdrla v podstrešje ter pobrala v oddelku Otilije Golobove odevjo, ženski ogrinjač, moško suknjo in čensko spodnje krilo. S plenom se je podal Rubik na Glavni trg, da ga spravi v denar, kjer pa je bil od policijskega agenta Juga aretiran in oddan sodišču. Reicherta pa je šele 29. novembra zadela usoda Rubika. Tega dne se je namreč splazil na podstrešje hiše Aleksandrova cesta št. 67, kjer si je nabral perila, ki ga je sušila Josipina Dobrovnik, pri čemur pa ga je imenovana zasačila. Zaklenila je podstrešje duri in šla po stražnika, ki ga je aretiral. Rubik in Reichert, ki vse tatvine priznata, sta bila obsojena, od okrožnega sodišča in sicer prvi na 10, drugi pa na 6 mesecev težke ječe.

19letni v Čermožišče, okraj Rogatec, pristojen hlapec Vinko Gajšek, ki je že štirikrat radi tatvine predkaznovan, je po odsluženju kazni 18 mesecev težke ječe, začetkom tega leta stopil v službo pri tukajšnjem trgovcu s perutnjino Josipu Rožetu. Od začetka je bil marljiv, kar pa je trajalo le kratko časa. V mesecu mareu si je vzel 2-dnevni dopust, pod pretvezo, da hoče obiskati svoje sorodnike v Rogatecu. To priliko je izrabil ter vlomil v noči na 26. marca v trgovino Josipa Brizga v Rogatecu. Posrečilo se mu je odnesti blaga v vrednosti okrog 3000 K. Del ukradenih predmetov je prodal, nekaj pa se jih je našlo pri osebni preiskavi še pri njem. V nočeh na 14., 22., 24. in 25. aprila pa je skušal vlomiti v Turadovo trgovino na Aleksandrovi cesti. Hišna vrata je odprl z vetrihom in skušal v Prešernovi ulici priti v trgovino. Ker se mu ni posrečilo duri trgovine odpreti z vetrihom, je začel kopati zid z nekim železom, da bi se skozi luknjo splazil v trgovino. Gajšek pravi, da je pri Turadu nameraval ukrasti eno obleko in par čevljev. Pred izvršitvijo tatvine pa je bil zasačen od varnostnih organov. Sodba se glasi na 18 mesecev težke ječe.

Pretrgana pesem.

Poljski spisala Eliza Orzeszkowa.
Prevel Vinko Albič. (26)

IV.

Knez Oskar se je vrnil dva dni pozneje s svojega izleta. Eno uro po svojem povratku je miračen, skoro potrhl hodil po drevoredih svojega vrta. Obstal je pri klopi in se oziral naokrog. Bilo je malo pred mrakom. Na tratino, ki jo je bilo videti med debelimi debli, so padali poševni prameni zlate luči; na tleh v drevoredu so trepetali zlato lesketajoči se, večji in manjši krogi. Na nizki gredici pred klopjo je venelo nekaj pozabljenih cvetlic. Vse je bilo natanko tako, kakor predvčerajšnjim ob istem času. Knez je burno sedel na

klop, snel klobuk, podprl si čelo z roko in mrmral pred se:

»Nesreča!«

Ko se je bil pred eno uro vrnil z obiska pri svojem stricu in je bil sam s svojim služabnikom, je vprašal na kratko:

»Kako je tam?«

Stari sluga, knezov ljubljencec, je odgovoril z globokim priklonom:

»Nič dobrega, svetlost! Preselili so se.«

»Kdo se je preselil?« je vzkliknil knez strmeč.

»Wygrycz z rodbino.«

»Iz hišice v sosednjem vrtu.«

»Da, iz starega stanovanja.«

»Kdaj?«

»Danes, navsezgodaj.«

»Kam?«

»Tega še sam ne vem, toda ako prevzvišenost ukažete...« Hotel je reči: Potem pozvem, vendar se mu je zdelo prikladnejše, ne izgovoriti svoje misli. Zato je čakal.

Knez ni rekel ničesar.

Stal je tu z obrazom proti oknu in vprašal čez nekaj časa, ne da bi se okrenil:

»Ali je nisi videl?«

Benedikt jo je videl. Ker je hotel neprestano opazovati v zelenje zavito hišico, je šel sinoči kmalu po deseti uri po drevoredu, ki je mejil ob vrt.

Naenkrat je v nemoteni tihoti slišal glasno ihtenje. Previdno se je približal, se ustavil za drevesom in ugle dal onkraj plota klečečo žensko, ki je roke in čelo naslanjala na kolce. Bridko je jokala. Enkrat je dvignila glavo in pogledala proti gradu. Potem je zopet prišla glasno ihteti in se nagibala tako nizko k tlom, da so se ji čelo in roke pogrezale v travo.

Ko je gospod Przyjemski v gradu pričel igrati, je planila pokonec in pobegnila domov kakor pušica. To je bilo sinoči med deseto in enajsto uro zvečer. Danes proti sedmi uri zjutraj je šel Benedikt k znanecu, ki je stanoval v isti ulici nasproti hišici, in tam je zvedel, da je Wygryczewa rodbina že ob solnčnem vzhodu zapustila svoje stanovanje in da se je notri naselila starejša ženska s služkinjo in mačko. Vse to je pripovedoval Benedikt z glasom poročila, čisto objektivno in na videz malomarno.

Knez se še vedno ni obrnil od okna; ko je končal sluga, je rekel:

»Lahko greš.«

Služabniku se je zdel glas, s katerim je knez izgovoril te dve besedi, zelo izpremenjen. Slušajoč povelje gospodovo, je brezglasno odšel.

Knez Oskar pa je sedel v naslonjač in se utopil v premišljevanje.

»Odkar izginila, kot zlati sen je...« Izginila? — Nemnost! Kako lahko je je zopet najti! Samo besedo bi rekel Benediktu, in jutri ali kvečjemu čez dva dni bi izvedel za njeno bivališče. Te misli, ki so se vsiljevale knezu prvi trenotek, pa je motil pomislek. Ali naj jo išče, ali naj deklira, ki se je bila rešila z begom, znova vznemirja in spravlja v novo nevarnost?

Ženski nagon jo je pogнал v beg. Na svetu je že tak red! Bila je sicer mlada po letih in brez posebnih izkušenj, toda obdarjena z dovoljnim razumom in plemenitim ponosom, da je lahko izprevidela, da je tu čaka kratka sreča in velika nesreča. S srcem, polnim bolesti, z užaljenim ponosom je pobegnila; težko ji je bilo, zatreti svoja čustva, a njena volja je bila dovolj močna, da jo je nagnila k edinemu dejanju, ki ga je spoznala za pravo. Močna volja je živela v tem otroku! Njemu nasproti pa je vendarle postala slaba, in tudi on je bil navadno v takih slučajih zelo slaboten. Dobro, da se nič ni zgodilo. Tega bi si ne odpustil nikdar v življenju. Pravzaprav se ima za to zahvaliti njej, kajti on sam bi se nikdar ne bil mogel povzpeti do takega premagovanja, do take odločnosti. Jeli torej prav, da bi jo iskal in znova pričel igro — izpostaviti jo novi nevarnosti in novim mukam? Brez dvoma je hudo trpela pod tem doživljanjem in bo moralo preteči precej časa, predno bo popolnoma ozdravljena. — Samo ona bi bila izpostavljena nevarnosti, kajti njemu — ah, njemu se je v njeni osebi približala odrešitev, zopet pridobljena vera v marsikaj na svetu, česar ni več veroval.

V teh dneh kratkega znanstva z njo se je čutil, kakor bi bil vstal iz groba. Kaka neskončna sreča bi bila, ako bi smel svoje zvati to čisto bitje tako dražestnega telesa in duše! Ako bi jo zopet videl, bi jo prosil odpuščanja, da je motil njen mir, da jo je pregnal iz tihega, skromnega doma, da mora zaradi njega plakati in trpeti.

A kaj bi se zgodilo potem, ko bi jo prosil odpuščanja? »Ohrani Bog to takmilo, nedolžno in krasno! Bi jo, li Bog ohranil tako? Ko bi se zopet srečala, težko da bi se uresničila njegova želja. Škoda za to cvetko! A vendar —

(Dalje prihodnjič.)

Glavni urednik: Radivoj Behar.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Mala oznanila

Dobro ohranjeno moško kolo se takoj proda. Behova št. 22. 917

Seno slamo in drva

prodaja

Andrej Oset

Aleksandrova cesta št. 57
855 Telefon 88. 10—8

Brezalkoholni

grozdni sok

vinske trte

prodajajo v Mariboru sledeči:

Uhler, Glavni trg; Prešernova klet, Novosel, Vršič, Zentner, Gosposka ulica; Bernik, Grippa, Illich, Slovenska ulica; Breuer, Kavarna Jadran, Pučko, Aleksandrova cesta; Gostilna v Delavskem domu; „Zlati lev“, Vodnikov trg; Restavracija glavnega kolodvora; Bernhard, Nieferral, Koroška cesta; Hmelak, Stomškov trg. — — — — — 829 5—5

VIBIRADI

imeli lepo obleko, perilo, kravate, nogavice, robce, čevlje, klobuk in še povrh

VIBIRADI

VEDNO DOSTI DENARJA

za razne druge potrebščine.

TO DOSEŽETE LE TEDAJ

— če boste kupovali vse manufakturno blago, sukno, platno, perilo, gotove obleke za moške, ženske in otroke pri tvrdki: —

J. N. SOSTARIČ, Maribor, Aleksandrova cesta šte. 13,

ker le tam je najboljšo blago, najboljša postrežba in najnižje cene. Železničarji in poštni uslužbenci dobijo blago tudi na obroke.